

Grästorps kommun

GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING 2022

Building a better
working world

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras i kommunallagen 6 kap. 6 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig internkontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt kommunens styrmodell

Som särskilt tema i den grundläggande granskningen 2022 har kommunrevisorerna sett det som väsentligt att på en övergripande nivå granska kommunstyrelsens arbete med krisberedskap.

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 7 §
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Kommunens styr- och ledningssystem

1.4. Avgränsning

Granskningen avser verksamhetsåret 2022 och omfattar kommunstyrelsen och miljö- och byggnämnden. Överförmyndarnämnden är enligt uppgift från kommunledningen undantagen Grästorps kommuns styr- och riktlinjer för styrning, uppföljning och intern kontroll. Utgångspunkten för granskningen av överförmyndarnämnden är därför kommunfullmäktiges reglemente för nämnden.

2. Redogörelse av granskningsresultat

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har EY genomfört en grundläggande granskning av styrelse och nämnder i Grästorps kommun. Granskningen har genomförts och dokumenterats i enlighet med god revisionssed. Granskningen bygger på kontrollmoment som utgår ifrån kommunens styrmodell och anvisningar. Kontrollmomenten är utformade för att kunna besvara granskningens frågeställningar. Resultatet av genomförda kontroller sammanfattas i bilaga 1. Nedan presenteras de avvikelser som noterats utifrån genomförda kontroller, avvikelser som noteras gäller kommunstyrelsen och nämnderna om inget annat anges.

Teckenförklaring

- ⊕ = Inga väsentliga avvikelser har noterats
- ⊘ = Mindre avvikelse har noterats
- ⊗ = Brister har noterats i granskningen

2.1. Styrning

- ⊘ Vi noterar att kommunstyrelsen saknar aktiviteter kopplat till fyra av åtta av de mål som kommunfullmäktige fastställt.
- ⊕ Inga avvikelser har noterats avseende överförmyndarnämndens eller miljö- och byggnämndens verksamheter.

2.2. Uppföljning

- ⊘ Av kommunstyrelsens 15 verksamhetsmål bedöms 14 vara uppfyllda per helåret. Ett mål bedöms vara delvis uppfyllt. Till varje mål i budgeten finns ett eller flera *verksamhetens mått*. I årsredovisningen är uppföljningen av dessa mått inte strukturerad på ett systematiskt vis där utfallet av måttet tydligt presenteras. Kopplat till vissa mål saknas uppföljning av vissa mått.
- ⊗ I delårsuppföljning per augusti saknades uppföljning av sju av 15 mål. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer avseende styrmodellen ska uppföljning av målarbetet med måluppfyllelse presenteras i samband med delårsrapport.
- ⊕ Inga avvikelser har noterats avseende överförmyndarnämndens eller miljö- och byggnämndens verksamheter.

2.3. Intern kontroll

- ⊗ I delårsrapporten per augusti 2022 saknas en översiktlig bedömning av genomförda kontroller. Enligt *Policy för intern kontroll* ska en översiktlig redovisning av genomförda kontroller redovisas i delårsrapport och i årsredovisning.
- ⊗ I *Policy för intern kontroll* hänvisas till dokumentet *Rutiner för intern kontroll*. Dessa rutiner har i genomförandet av granskningen inte funnits att hitta.

2.4. Krisberedskap

De styrdokument som styr Grästorps kommuns arbete med krisberedskap är följande:

- ▶ Riktlinje för säkerhetsskydd i Grästorps kommun
- ▶ Krisstöd (POSOM)-plan
- ▶ Kriskommunikationsplan
- ▶ Krisledningsplan
- ▶ Reglemente för krisledningsnämnden
- ▶ Risk- och sårbarhetsanalys
- ▶ Styrdokument för krisberedskap

Kommunstyrelsen är kommunens krisledningsnämnd. Reglemente för krisledningsnämnden fastställdes 2020. I reglementet framgår att ordförande eller vid dennes förhinder vice ordförande bedömer när nämnden ska träda i funktion. Det är nämnden som slutligen avgör när den extraordinära händelsen ska anses upphörd.

I styrdokument för krisberedskap förtydligas ansvar och roller inom kommunens krisberedskapsarbete och genomförandet av de krisberedskapsuppgifter som ålagts kommunen. Prioriterade uppgifter är kompetenshöjning gällande totalförsvaret, säkerhetsskydd och krisorganisation och krigsplacering. En risk- och sårbarhetsanalys ska antas det första året under varje mandatperiod, således ska en ny risk- och sårbarhetsanalys antas senast 31 oktober 2023. Årligen ska kommunens säkerhetssamordnare göra en inventering över vilka styrdokument eller andra övergripande dokument som behöver revideras.

I styrdokument för krisberedskap anges att kommunstyrelsen ska anta kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys, plan för hantering av extraordinära händelser (krisledningsplan inklusive krisinformationsplan), krisstöd/POSOM-plan. Grästorps kommun har antagit samtliga planer som anges i styrdokumentet för krisberedskap. I dialog med kommunstyrelsens presidium uppgav presidiet att Grästorps kommuns krisberedskapsarbete utgår från krisledningsplanen som fastställdes 2019 och styrdokumentet för krisberedskap som fastställdes 2020.

Kommunstyrelsens presidium uppgav i dialog att kommunen infört en ny organisation med en anställd säkerhetssamordnare. Innan omorganisationen köpte Grästorps kommun en säkerhetssamordnartjänst från Lidköping kommun. Kommunstyrelsen bedömde att det tidigare tillvägagångssättet inte är lika fördelaktigt som att ha en säkerhetssamordnare anställd inom kommunen. Kommunstyrelsens presidium berättade även att

kommunstyrelsen planerar att se över krigsplaceringen, men presidiet påpekar likväl att de i nuläget har en bra grundläggande beredning.

2.5. Vår bedömning

- ▶ Vi bedömer att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt. Kommunstyrelsen har inte fullt ut beaktat Grästorps riktlinjer för styr- och ledningsmodell då det inte finns aktiviteter kopplat till 4 av 15 kommunfullmäktigemål.
- ▶ Vi bedömer att miljö- och byggnämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.
- ▶ Vi bedömer att kommunstyrelsen delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med riktlinjerna. Vid uppföljning per augusti saknades uppföljning av sju utav 15 mål. Vid uppföljning i årsredovisning noteras att uppföljningen inte till fullo följer den struktur som finns i budget. Det finns skäl för kommunstyrelsen att vidta åtgärder för att systematisera uppföljningen av beslutade mål. Detta är särskilt viktigt i den typ av tillitsbaserade styrmodell som Grästorps kommun tillämpar.
- ▶ Vi bedömer att miljö- och byggnämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med riktlinjerna.
- ▶ Vi bedömer att kommunstyrelsen har säkerställt ett tillräckligt arbete med internkontroll i enlighet med riktlinjerna. Styrelsen har dock inte gjort en översiktlig bedömning av genomförda kontroller i delårsrapporten.
- ▶ Vi bedömer att miljö- och byggnämnden har säkerställt ett tillräckligt arbete med internkontroll i enlighet med riktlinjerna.
- ▶ Vi bedömer att kommunstyrelsen har tillsett ett ändamålsenligt arbete med krisberedskap på en övergripande nivå.

Vi rekommenderar **kommunstyrelsen** att:

- ▶ Säkerställa en målstyrning i enlighet med fullmäktiges riktlinje. Detta genom att ta fram konkreta och uppföljningsbara aktiviteter till alla mål.
- ▶ Systematisera uppföljningen av beslutade mål i årsredovisningen. Detta genom att exempelvis säkerställa att beslutade mått för verksamheten tydligt redovisas i årsredovisningen.
- ▶ Säkerställa att det genomförs en uppföljning av alla verksamhetsmål i delårsrapporten, i enlighet med riktlinjer för Grästorps styr- och ledningsmodell.
- ▶ Säkerställa att en översiktlig bedömning av genomförda kontroller kopplat till intern kontroll genomförs i delårsrapporten.

Göteborg den 12 april 2023

Malin Rydell
Verksamhetsrevisor
Ernst and Young AB

Linnéa Johansson
Verksamhetsrevisor
Ernst and Young AB

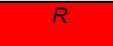

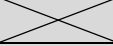

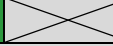
A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Liselott Daun', is written over a faint, light-colored grid background.

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst and Young AB
Kvalitetssäkrare

Bilaga 1. Sammanställd bedömning per nämnd

Nedan sammanställer vi våra bedömningar per nämnd utifrån granskningens revisionskriterier.

Tabell 1. Sammanställd bedömning per nämnd och revisionskriterier.

	Styrning		Uppföljning av verksamhet och ekonomi			Intern kontroll				
	A1	A2	B1	B2	B3	C1	C2	C3	C4	C5
KS										
MBN										

				
Kriteriet uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej tillämbart	Rekommendation riktas

Beskrivning av kontrollmoment

- ▶ **Tillräcklig styrning för att leva upp till mål och riktlinjer**
  - A1. Styrelse/nämnd har upprättat verksamhetsplan för 2022.
  - A2. Styrelse/nämnd har tagit fram aktiviteter och verksamhetsmål till fullmäktiges mål.

- ▶ **Tillräcklig uppföljning av verksamhet och ekonomi**
  - B1. Bedömning av måluppfyllelse i arbetet med fullmäktiges mål per augusti i delårsrapporteringen.
  - B2. Ekonomin ska ange ramarna för all verksamhet.
  - B3. Styrelse/nämnd har följt upp mål-, utvecklings och kvalitetsarbetet två gånger under året.

- ▶ **Tillräcklig internkontroll i verksamheten**
  - C1. Styrelse/nämnd har tagit fram en bruttolista med risker för 2022
  - C2. Styrelse/nämnd har antagit plan för internkontroll 2022
  - C3. Kommunstyrelsen har gjort en översiktlig bedömning av genomförda kontroller och redovisat denna i delårsrapporten.
  - C4. Styrelse/nämnd har genomfört och följt upp kontrollåtgärder inom sitt område per december.
  - C5. Kommunstyrelsen har gjort en samlad bedömning av den interna kontrollen samt tagit beslut om eventuella förbättringar av den interna kontrollen om uppföljningen visar att det krävs.

Bilaga 2. Resultat av dialoger med nämnder och utskott

I avsnittet nedan beskrivs innehållet i de dialoger som revisionen fört under 2022.

Kommunstyrelsen

- ▶ Under hösten 2022 beslutade kommunstyrelsen att avsluta kommundirektörens anställning. Kommunstyrelsen vill avvakta med nyrekryteringen av en ny kommundirektör för att hinna göra en tydlig inventering av vilken typ av person de eftersöker.
- ▶ Kommunstyrelsens presidium lyfter att det kommer att bli tufft att framöver behöva hantera omvärldssituationen, framför allt räntekostnader och kostnader för pensionsavsättningar. Presidiet betonar dock att situationen bedöms som hanterbar och att kommunen har kapacitet att klara av dessa kostnader.
- ▶ Kommunstyrelsens presidium bedömer att de är en kommun med gott rykte som arbetsgivare och upplever att kommunen inte har svårigheter med rekrytering. Grästorps kommun arbetar utifrån en kompetensförsörjningsplan och kompetensförsörjningsstrategi som är kopplat till styrdokumentet Grästorp 5.0.
- ▶ Grästorps kommun har under två år varit en modellkommun för digitalisering. Kommunstyrelsens presidium berättar att arbetet avslutas vid årsskiftet.
- ▶ Som en följd av översvämningen som kommunen behövde hantera under 2021 anställdes en ny VA-ingenjör för att se över avfallsvattenhantering. Kommunstyrelsens presidium berättar att det rör sig om komplexa installationer, höga investeringskostnader och det kommer även ta lång tid att genomföra. Kommunstyrelsens har en förhoppning att mer pengar avsätts till VA-arbete till 2023.

Kommunstyrelsens välfärdsutvecklingsutskott

- ▶ Välfärdsutvecklingsutskottet (VÄU) berättar att de under 2022 har fokuserat på utvecklingsarbete. Arbetet har berört utskottets organisering och har lett till att beslut fattats av kommunstyrelsen att VÄU ska splittras till två utskott vid årsskiftet. Splittrandet innebär att det kommer vara ett utskott som hanterar bildningsverksamhetens arbete och ett ytterligare utskott som hanterar socialverksamhetens arbete.
- ▶ VÄU har börjat se över energisparande åtgärder på grund av omvärldsläget med ökade elpriserna. Mycket kommunikation krävs i samband med arbetet då energisparandet påverkar verksamheterna på olika sätt.
- ▶ VÄU har påbörjat arbetet med den så kallade heltidsresan för den sociala verksamheten. Arbetet med heltidsresan syftar till att det ska bli norm att arbeta heltid i kvinnodominerade verksamheter.

Kommunstyrelsens samhällsutvecklingsutskott

- ▶ Utskottets presidium berättar att utskottets arbete i stort har skett enligt rutin. Däremot har arbetet rörande översvämningen inneburit mycket arbete mycket arbete.
- ▶ Utskottet berättar att det under året har pågått ett intensivt arbete för att ta fram en ny detaljplan vilket har varit en stor del av utskottets arbete under året.
- ▶ Samhällsutvecklingsutskottets presidium berättar att de inom utskottet haft interna dialoger regelbundet. Dialogerna baseras på uppföljning av kommunens perspektiv och mål.

Miljö- och byggnämnden

- ▶ Miljö- och byggnämndens huvudfokus är att Grästorps kommun ska bli en boendekommun.
- ▶ Miljö- och byggnämnden berättar att det funnits missnöje vad gäller långa väntetider på bygglov. Nämnden förtydligar att det har rört sig om acceptabla väntetider, men att de har varit något längre än förväntat då väntetiden vanligtvis brukar vara kort. Orsaken till den längre väntetiden är att det är begränsat med personalresurser inom bygglovshandläggningen. Detta leder till att eventuell frånvaro påverkar kötiderna markant.
- ▶ Miljö- och byggnämndens presidium berättar att den årliga uppföljningsdialogen som enligt årshjulet ska hållas på våren inte genomförs med orsak av hög personalomsättning. Detta resulterade i att uppföljningsdialogerna för nämnden i stället genomfördes på hösten.

Överförmyndarnämnden

- ▶ Skriftliga frågor har ställts till överförmyndarnämnden. Av svar framkommer att 65 % av nämndens årsräkningar var granskade per den 1 september 2022. Detta var en lägre andel än föregående år.
- ▶ Nämnden har ett ständigt behov att hitta ställföreträdare. Svårigheten är att hitta ställföreträdare till mer komplexa ärenden. Under 2022 började verksamheten använda en rekryteringsportal som gör det lättare att matcha ställföreträdare mot olika uppdrag.
- ▶ Antalet ensamkommande barn har ökat, vilket medför en ökad handläggning.

Bilaga 3. Källförteckning

Dialoger med presidium

- ▶ Kommunstyrelsen 2022-10-27
- ▶ Miljö- och byggnämnden 2022-10-27
- ▶ Samhällsutvecklingsutskottet 2022-10-27
- ▶ Välfärdsutvecklingsutskottet 2022-10-27

Dokumentförteckning

- ▶ Antagen Kommunövergripande verksamhetsplan 2022 (budget 2022 och ekonomisk plan 2023–2024)
- ▶ Delårsrapport 2022
- ▶ Inriktningsdokument 2020–2024
- ▶ Internkontrollplan kommunstyrelsen 2022
- ▶ Kriskommunikationsplan
- ▶ Krisledningsplan 2019-tillsvidare
- ▶ Krisstöd (POSOM)-plan 2019-tv
- ▶ Policy för intern kontroll (2020-04-27)
- ▶ Reglemente för överförmyndarnämnden (2019-06-17)
- ▶ Riktlinjer för ekonomi (2020-11-23)
- ▶ Riktlinjer Grästorps styr- och ledningsmodell (reviderad 2020-11-23)
- ▶ Risk- och sårbarhetsanalys 2019–2022
- ▶ Sammanträdesprotokoll 2022 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, välfärdsutvecklingsutskottet, samhällsutvecklingsutskottet, miljö- och byggnämnden samt överförmyndarnämnden.
- ▶ Skriftliga svar från Överförmyndare Västra Skaraborg
- ▶ Styrdokument för krisberedskap 2019
- ▶ Verksamhetens plan 2022 (miljö- och byggnämnden)
- ▶ Årsredovisning 2022